

Govor NJ. E. HAROLDA AUGUSTUSA KOKOA, Ambasadora Nigerije, na otvaranju izložbe “Ibeđi – dva puta rođeni” u Muzeju afričke umetnosti, 29. decembra 2015. godine

Ekselencije,

Direktorko Afričkog muzeja

Uvaženi gosti

Dame i gospodo,

Dozvolite da počnem tako što ću vam svima poželeti dobrodošlicu na otvaranje izložbe Ibeđi kulture Joruba naroda iz jugozapadne Nigerije, kao i pojedinih delova Republike Benin, iz zapadnog dela Afrike. Lično mi je čast, kao i mojim kolegama iz Ambasade Nigerije, što učestvujemo u ovom događaju. Za nas to predstavlja ponos, jer ova izložba ide ruku pod ruku sa naporima Ambasade da predstavi kulturu Nigerije i cele Afrike u inostranstvu. U tom smislu, cenimo napore svih ljudi koji su bili uključeni u realizaciju ove izložbe: počev od dr Marije Aleksić, direktorke muzeja i svih zaposlenih, Borisa Pavlića i njegove porodice, čija je lična kolekcija Ibeđi skulptura prikazana na ovoj izložbi, profesorki Senki Kovač sa Odseka antropologije Univerziteta u Beogradu na njenom prisustvu, Aleksandri Bojović, kustosu Muzeja i autorki izložbe, kao i ostalima koji su doprineli njenom održavanju Takođe veoma cenimo pokroviteljstvo Skupštine grada i Sekretarijata za kulturu.

Ova izložba prikazuje blizanačke skulpture Joruba naroda iz kolekcije porodice Pavlić. Porodica je živela u Nigeriji 70-ih godina prošlog veka, gde su postali pasionirani kolekcionari afričke, a posebno, nigerijske umetnosti. Ova

kolekcija, stara oko 50 godina, procenjena je od strane Muzeja za jednu od najznačajnijih kolekcija nigerijske umetnosti u Srbiji. Ova kolekcija skulptura blizanaca predstavlja rezultat interesovanja za kulturom blizanaca u Jorubalendu u Nigeriji, kao i posvećenosti i strpljenju njenih vlasnika, Ljiljane i Borisa Pavlića.

Njeni prikazi nam daju uvid u različite aspekte tradicije Joruba naroda. U demografskom smislu, prikazi naglašavaju neobično visok stepen blizanačkih rođenja, ili više rođenih. Taj stepen je 45 na svakih 1000 rođenih.

Na drugom mestu, izložba nam daje uvid u kulturno nasleđe i verovanja Joruba i drugih afričkih plemena po pitanju blizanaca. Oni pridodaju natprirodno poreklo i duhovnu moć blizancima. Rana verovanja su držala da su blizanačka rođenja zla pojava. Ovo se promenilo od 18. veka utoliko ukoliko je njihovo rođenje smatrano blagoslovom i dobrim predskazanjem za porodicu u kojoj su rođeni. Sudeći po ovim verovanjima, svaki duh ima svog para u raj, a blizanci su deca koja su rođena zajedno sa svojim parom. Stoga u današnjem Jorubalendu, deca, a posebno blizanci, se smatraju najvećim bogatstvom na svetu. Na Joruba jeziku, naziv skulptura blizanaca je 'ere ibeji' što označava 'ibi' (=rođen), 'eji' (=dva) i 'ere' (=sveta slika) u značenju slike dva rođenja.

Po Joruba verovanju, u slučaju smrti jednog ili oba blizanca, što je bio čest slučaj u tradicionalnoj zajednici, to je bilo smatrano lošim predznakom za roditelje i zajednicu u kojoj žive. Stoga su skulpture ere ibeđi pravljene da bi zamenile umrlo dete. O njima je vođena briga kao o živim osoba, uključujući hranjenje, kupanje, oblačenje, milovanje i izvođenje rituala. Očekivalo se da će oterati zlo od porodice, a doneti sreću, ojačati ljubav u porodici i oterati neželjenu smrt. S druge strane, ukoliko su ignorisani, ili tretirani na loš način, to bi donelo zlu sreću i kletve.

Na trećem mestu, još jedan aspekt tradicije koji je prikazan kroz ibeđi skulpture su afričke umetničke sposobnosti. Više od 70 skulptura prikazanih na ovoj izložbi pripadaju bogatoj vajarskoj tradiciji Joruba naroda iz Nigerije.

Narodi Nigerije su poznati po svom umetničkom izrazu i bogatstvu kulturnog nasleđa. Mnoga mesta i elementi nigerijske kulture postali su deo UNESCO kulturne baštine. Istorija umetnosti u Nigeriji je veoma duga. Glave Nok kulture koje su otkrivene u severo-zapadnim i centralnim delovima zemlje predstavljaju najstarije poznate umetnine u Nigeriji i najstarije skulpture u Zapadnoj Africi, i stare su preko 2000 godina. Drevni grad Ife na jugozapadu Nigerije, koji je još jedan primer umetničke aktivnosti, nudi dokaze o vekovnoj umetničkoj tradiciji Joruba naroda. Grad država Ile-Ife doživeo je svoj procvat između 12. i 15. veka, a Joruba narod ga smatra svetim gradom i kolevkom civilizacije. Umetnine iz ove oblasti od terakote, bronzne i kamena, predstavljaju visoko razvijenu umetnost po tvrdnjama međunarodnih umetničkih stručnjaka i istoričara.

Kolekcija porodice Pavlić koja je prikazana na ovoj izložbi predstavlja nastavak te bogate umetničke istorije. Raznolikost, kao i umetnička i emotivna vrednost ovih Ibeđi skulptura privlače pažnju i izazivaju divljenje kolekcionara afričke umetnosti širom sveta, uključujući i Pavlić porodicu. Kao rezultat toga, mnoga umetnička dela su pronašla svoj put do kolekcija umetnina, kako na zapadu, tako i u ostalim delovima sveta.

Ova izložba takođe prikazuje i crno-bele fotografije, duple portrete iz zapadne Afrike, prikazujući sačuvane ostatke verovanja o blizancima. Fotografije su dobijene ljubaznošću gđina Anđela Mikelija, francuskog istoričara afričke umetnosti i kustosa, koji je radio brojna istraživanja o blizancima i fotografiji u Africi.

Još jednom, dame i gospodo, želim vam dobrodošlicu na ovu izložbu i pozivam vas da uživate u jednoj od bogatih kultura afričke tradicije, Ibeđi kulturi.

Hvala vam na pažnji.